

บทที่ ๕

บทสรุป

"เทศบาล เป็นระบบการปกครองท้องถิ่นรูปหนึ่ง ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีหรือแนวความคิดในการกระจายอำนาจทางการปกครองในลักษณะของการให้อำนาจแก่ประชาชน (devolution) เป็นการกระจายอำนาจทั้งในทางการเมือง (political power) และอำนาจในการบริหาร (administration power) เป็นระบบการปกครองที่จะมีส่วนในการส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง (political participation) และไม่เพียงแต่เท่านั้น เทศบาลนี้จะเป็นระบบการปกครองที่เหมาะสมกับสภาพของชุมชนเมือง (urban area) และโดยนัยนี้ เทศบาลซึ่งเป็นองค์การทางการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญนี้จะมีส่วนต่อการส่งเสริมความมั่นคงแห่งชาติ และสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาจะเป็นสถาบันทางการเมืองการปกครองอันสำคัญในการพัฒนาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม"

ประทาน คงฤทธิศึกษากร

การปกครองตนเองของประชาชน

2527

ระบบการเมืองไทยเป็นระบบการเมืองที่มีการพัฒนาการอย่างค่อยเป็นค่อยไป และมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับท้องถิ่น กล่าวคือเวทีทางการเมืองนั้นมีทั้งการเมืองในระดับชาติอันได้แก่การต่อสู้ช่วงชิง ผลประโยชน์ อำนาจ และอิทธิพลระหว่างสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ เช่น รัฐสภา คณะรัฐมนตรี กลุ่มผลประโยชน์ พรรคการเมือง เป็นต้น ส่วนการเมืองในระดับท้องถิ่นนั้นก็ยังมีลักษณะเป็นการต่อสู้ ชัดแย้ง และช่วงชิงผลประโยชน์ อำนาจและอิทธิพลระหว่างองค์กรทางสังคมการเมืองภายในท้องถิ่นเช่นกัน

ความขัดแย้งระหว่างองค์กรทางการเมืองภายในท้องถิ่น อันประกอบไปด้วย กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ กลุ่มหลังประชาชน ข้าราชการรวมตลอด ไปถึงนักการเมืองในระดับชาติและท้องถิ่น ได้ก่อให้เกิดกระบวนการทางการเมืองที่มีลักษณะเคลื่อนไหวในลักษณะการต่อสู้ ช่วงชิง ชัดแย้ง ประนีประนอม ในผลประโยชน์ต่าง ๆ ขึ้น และกระหน่ำทางการเมืองที่เกิดขึ้นในระดับท้องถิ่นนี้จะมีผลกระทบต่อประชาชนและเกี่ยวข้องกับชีวิตของประชาชนในชุมชนอย่างใกล้ชิดทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมตั้งแต่เกิดจนตายมากกว่าการเมืองในระดับชาติ ทั้งนี้เพราะความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรท้องถิ่นกับประชาชนนั้น ไม่เพียงแต่

จะมีลักษณะที่องค์กรการปกครองท้องถิ่นจะให้บริการต่าง ๆ แก่ประชาชนตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น แต่องค์กรการปกครองท้องถิ่นยังเป็นสถาบันหลักในการเสริมสร้างให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและมั่นคงในชุมชนของตน ตลอดจนเป็นสถาบันหลักในการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนอย่างทั่วหน้า ในทางกลับกันประชาชนภายในท้องถิ่นก็มีภารกิจ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่องค์กรการปกครองท้องถิ่นอย่างใกล้ชิดในการให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และส่งเสริมการบริหารงานเช่นกัน ความสัมพันธ์และกระบวนการทางการเมืองที่เกิดขึ้นระหว่างประชาชนและองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นนี้จึงมีความใกล้ชิดและไม่สามารถจะแยกออกจากกันได้

ในลักษณะที่องค์กรการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลก็เช่นกัน การบริหาร การดำเนินงานของเทศบาลนั้นยังมีผลกระทบต่อประชาชนภายในเขตเทศบาลอย่างใกล้ชิดยิ่งกว่าองค์กรการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น ทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ดังจะเห็นได้จากบทบาทและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต่อประชาชนและความรับผิดชอบที่ประชาชนจะมีต่อเทศบาล ดังนั้นความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของเทศบาลที่เกิดขึ้นย่อมจะกระทบต่อการเมืองในระดับท้องถิ่น ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ขององค์กรที่เป็นพลังทางการเมืองให้ข้าราชการ ผู้บริหารท้องถิ่น นักการเมืองในระดับชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น

กรณีการหยั่งเสียงประชามติ เพื่อขยายเขตเทศบาล เมืองนครศรีธรรมราช เป็นจุดหนึ่งของกระบวนการทางการเมืองในระดับท้องถิ่น ที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะของสภาพความขัดแย้งทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ อำนาจ และฐานะตำแหน่งทางการเมืองของกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ภายในชุมชนนั้น การหยั่งเสียงประชามติ เพื่อขยายเขตเทศบาล เป็นปรากฏการณ์ทางการเมืองที่ก่อให้เกิดภาวะการเปลี่ยนแปลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพและบทบาทของผู้นำภายในท้องถิ่นและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ตลอดจนถึงฐานะและนิยามของนักการเมืองในระดับชาติ

ดังนั้นจากสมมุติฐานที่ได้กำหนดไว้เมื่อพิจารณาพร้อมกับผลของการศึกษา จึงสามารถสรุปและทดสอบข้อสมมุติฐานได้ดังต่อไปนี้

1) การขยายเขตเทศบาล เมืองนครศรีธรรมราช ได้ส่งผลกระทบต่อผู้นำชุมชนในระดับตำบลและหมู่บ้านซึ่งประกอบไปด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน (ฝ่ายปกครองและฝ่ายรักษาความสงบ) กรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกลางของหมู่บ้านอาสาพัฒนาตนเอง (อพบ.) กรรมการฝ่ายต่าง ๆ ประจำหมู่บ้านอาสาพัฒนา

และป้องกันตนเอง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) กรรมการฝ่าย
ต่าง ๆ ของคณะกรรมการหมู่บ้านและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสภาตำบล ในส่วนที่เกี่ยวข้อง
กับตำแหน่ง บทบาท และอำนาจหน้าที่ อันเป็นผลประโยชน์ที่สำคัญของผู้นำชุมชนเหล่านี้

ในประเด็นนี้จากการศึกษาข้อมูลที่น่าสนใจว่า ผู้นำชุมชนเหล่านี้มีบทบาทและ
สถานภาพหลายด้านในเวลาเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่เป็นกำนันจะดำรงตำแหน่ง
ผู้ใหญ่บ้าน ประธานสภาตำบล ประธานคณะกรรมการกลางในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง
ประธานคณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้ช่วยนายทะเบียนตำบลประจำหมู่บ้าน ประธานคณะกรรมการ
การปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.) เป็นต้น

ดังนั้นเมื่อมีการขยายเขตเทศบาล เมืองนครศรีธรรมราช ผู้นำชุมชนเหล่านี้จะต้อง
พ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อ
ต่อความมั่นคงในชีวิต อาชีพ และสถานภาพทางสังคมการเมืองของผู้นำชุมชนเหล่านี้

2) การขยายเขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช ได้ส่งผลกระทบต่อฐานคะแนนนิยม
ของพรรคการเมืองและนักการเมืองในเขตอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช กล่าวคือ จากผลของ
การศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่าการเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการต่อสู้ทางการเมืองระหว่าง
พรรคการเมืองสองพรรค คือ พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคกิจสังคม ที่เป็นการต่อสู้เพื่อให้ได้มา
ซึ่งผลประโยชน์ ความนิยมของประชาชนและตำแหน่งทางการเมืองทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น

การขอขยายเขตเทศบาล เมืองนครศรีธรรมราชเป็นโครงการของเทศบาล ซึ่งผู้บริหาร
เทศบาล ในขณะที่มีการขอขยายเขต เป็นผู้สนับสนุนพรรคกิจสังคม ผลของการขยายเขตจะเป็นการ
สร้างเสริมคะแนนนิยมของพรรคกิจสังคมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตอำเภอเมือง
ดังนั้นจึงส่งผลกระทบต่อฐานคะแนนเสียงของพรรคประชาธิปัตย์ที่มีอยู่แล้ว ดังนั้นจึงเป็นการแน่นอน
ว่าการขอขยายเขตเทศบาลจะได้รับการต่อต้านจากพรรคการเมืองและนักการเมืองพรรคประชาธิปัตย์
ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

3) การขยายเขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนซึ่งอยู่
ในเขตที่จะมีการขยายเขตเทศบาลในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเทศบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ
ภาษีอากร ทั้งนี้เพราะว่าประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ที่จะมีการขยายเขตเทศบาล จะต้องมีหน้าที่ภาระ
และความรับผิดชอบต่อเทศบาลเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของเทศบัญญัติ
ซึ่งแต่เดิมไม่มี หรือต้องเสียภาษีอากรในบางลักษณะเพิ่มขึ้น

จากการศึกษายังได้พบข้อมูลที่น่าสนใจว่า การที่ประชาชนต่อต้านการขยายเขตเทศบาล เมืองนครศรีธรรมราชนั้น นอกจากจะมีสาเหตุจากการที่ต้องตกอยู่ภายใต้เทศบัญญัติที่เข้มงวด และการเสียภาษีอากรมากขึ้นแล้ว ประชาชนที่อยู่ในเขตที่มีการขยายเขตเทศบาลยังขาดความเชื่อมั่นในการบริหารงานของเทศบาล โดยมองว่าเทศบาลยังปราศจากนโยบายที่ชัดเจน การขาดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และเห็นว่าการบริหารงานของเทศบาลจะก่อให้เกิดความไม่สะดวกต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ยังพบว่าประชากรส่วนหนึ่งที่ต่อต้านการขยายเขต เป็น เพราะเนื่องมาจากลักษณะทางศาสนาและวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะชุมชนอิสลามนั้นไม่ชอบที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลง ในลักษณะที่มีองค์การจากภายนอก เข้ามาควบคุมวิถีชีวิตความเป็นอยู่

การขยายเขตเทศบาล เมืองนครศรีธรรมราชได้ก่อให้เกิดความคิดที่แตกแยกออกเป็น 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายที่เห็นด้วยกับการขยายเขตเทศบาล กับฝ่ายที่คัดค้านการขยายเขตเทศบาล ภายใต้ความขัดแย้งทางความคิดที่เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนทั้ง 2 กลุ่ม ได้ก่อให้เกิดการต่อสู้ทางการเมืองภายในท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง เพื่อช่วงชิงผลประโยชน์ต่อกลุ่มของตนเอง การได้เสียผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการขยายเขตเทศบาล เมืองนครศรีธรรมราชทำให้กลุ่มพลังทางการเมืองต่าง ๆ ที่มีส่วนได้เสียพยายามที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง (political participation) ภายในท้องถิ่นอย่างเข้มแข็ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มพลังทางการเมืองเหล่านี้ต่างพยายามที่จะระดม (mobilized) พลังประชาชนไปในทิศทางที่กลุ่มต้องการ มีการพยายามชักจูงประชาชนในลักษณะต่าง ๆ เช่น การแจกใบปลิว การพูดคุยกับประชาชน การกล่าวโจมตีซึ่งกันและกัน การชักจูงคัดค้านการขยายเขตเทศบาลในที่ประชุมกลุ่มพลังประชาชน เป็นต้น

ภายใต้ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มพลังทางการเมือง กลุ่มพลังทางการเมืองที่เห็นด้วยกับการขยายเขตเทศบาล ได้แก่ กลุ่มนักรการเมืองท้องถิ่นซึ่งสังกัดพรรคกิจสังคมที่นำโดยตระกูล เกตุชาติ และกลุ่มกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ตำบลปากพูน ตำบลท่าซัก ตำบลปากนคร ตำบลช้างซ้าย ตำบลนาสาร และตำบลมะม่วงสองต้น ส่วนกลุ่มพลังทางการเมืองคัดค้านการขยายเขตเทศบาล เมืองนครศรีธรรมราชมี 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักรการเมือง พรรคประชาธิปัตย์ กลุ่มพ่อค้าแม่ค้า กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านบางตำบล และกลุ่มชุมชนอิสลาม

ความขัดแย้งของกลุ่มหลังทางการเมืองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขยายเขตเทศบาล กลุ่มหลังที่เห็นด้วยกับการขยายเขต และคัดค้านการขยายเขต ได้มีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็ง ในการต่อสู้ช่วงชิงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น กลุ่มหลังทางการเมืองที่เป็นผู้นำในการต่อสู้ทั้งฝ่าย ที่เห็นด้วยกับฝ่ายที่คัดค้านการขยายเขตเทศบาล ได้แก่ กลุ่มพรรคการเมืองระหว่างพรรคกิจสังคม และพรรคประชาธิปัตย์ ทั้ง 2 พรรคได้พยายามดึงกลุ่มหลังทางการเมืองภายในท้องถิ่นมาสนับสนุน โดยพรรคกิจสังคมได้ชักชวนกลุ่มกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่เห็นด้วยการขยายเขตมาสนับสนุน ส่งพรรค ประชาธิปัตย์ได้พยายามดึงกลุ่มกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่คัดค้านการขยายเขต กลุ่มพ่อค้าแม่ค้า และ กลุ่มชุมชนอิสลามมาสนับสนุน และกลุ่มหลังทางการเมืองท้องถิ่นที่มาสนับสนุนพรรคการเมือง ในระดับชาติทั้ง 2 นี้เองได้ไปทำการชักจูงประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง (mobilized participation) ภายในท้องถิ่นอย่างกว้างขวางเพื่อแสดงประชามติคัดค้าน หรือเห็นด้วยในการขยายเขตเทศบาล เมืองนครศรีธรรมราช

การต่อสู้ระหว่างกลุ่มหลังทางการเมืองสองฝ่ายที่เห็นด้วย และคัดค้านการขยายเขต เทศบาล เมืองนครศรีธรรมราชนี้ ถ้ามองอย่างผิวเผินจะเห็นว่ามัน เป็นเพียงความขัดแย้งทาง การเมืองภายในท้องถิ่น แต่ในทางความเป็นจริงแล้วความขัดแย้งระหว่างกลุ่มหลังสองฝ่ายนี้ เป็นความขัดแย้งที่มีผล เชื่อมโยงไปถึงระดับชาติอย่างใกล้ชิด เพราะการขยายเขต เทศบาล เมืองนครฯ นั้นได้มีผลกระทบต่อกระบวนการทางการเมืองภายในระดับชาติ ซึ่งได้แก่กระบวนการ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้เพราะการขยายเขตเทศบาลเมืองนครฯ ได้ก่อให้เกิดผลกระทบในแง่ของ "ฐานคะแนนเสียง" และ "ระบบหัวคะแนน" ของพรรค กิจสังคมและพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งจะส่งผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนในอนาคต

ความ เกี่ยวพันของความขัดแย้งทางการเมืองภายในท้องถิ่นที่มีผล เชื่อมโยงไปสู่ ความขัดแย้งทางการเมืองในระดับชาติทำให้กลุ่มหลังต่าง ๆ จึงได้พยายามใช้พลังประชาชน ให้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะในการหยั่งเสียงประชามติ เพื่อสนับสนุนและคัดค้านการขยาย เขตเทศบาล โดยกลุ่มที่เห็นด้วยกับการขยายเขตได้พยายามชักจูงประชาชนให้มาลงคะแนน เสียงประชามติ ส่วนฝ่ายที่คัดค้านก็ได้พยายามชักจูงประชาชนไม่ให้มาลงคะแนน เสียงประชามติ หรือมาลงคะแนนเสียงประชามติแต่ เป็นไป ในทางคัดค้าน

กระบวนการทางการเมืองที่แสดงออกซึ่งความขัดแย้งและการสนับสนุนทางการเมืองภายในท้องถิ่นได้แสดงให้เห็นว่า การเมืองท้องถิ่นกับการเมืองระดับชาติต่างเป็นภาพสะท้อนของกันและกันที่แสดงออกซึ่งนิทานภูมิทัศน์ทางการเมือง ความชอบธรรมทางการเมืองและความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งแสดงให้เห็นพลังของประชาชนในฐานะเป็นพลังทางการเมืองที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจทางการเมือง ถึงแม้ว่าพลังประชาชนนั้นจะเป็นพลังที่มีเสรีในการมีส่วนร่วมทางการเมือง (autonomous participation) หรือพลังที่ถูกกระตุ้นให้เข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง (mobilized participation) ก็ตาม

โดยสรุปจะเห็นได้ว่าการขยายเขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชนั้น เป็นปรากฏการณ์ทางการเมืองที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในทุก ๆ ด้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้นำชุมชน นักการเมืองและประชาชนที่ไม่สามารถจะยอมรับได้ จึงเกิดการแสวงหาต่อต้านการขยายเขตเทศบาลอย่างรุนแรง จนโครงการขยายเขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

แต่อย่างไรก็ตาม การขยายเขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชยังคงจะต้องมีการดำเนินการต่อไปอย่างแน่นอน ทั้งนี้เนื่องจากว่าทางอำเภอเมืองนครศรีธรรมราชได้วิเคราะห์พื้นที่ที่ขอขยายเขตนั้น เป็นชุมชนที่มีแนวโน้มจะขยายตัวออกไป หากไม่มีการดำเนินการขยายเขตเทศบาลแล้ว ชุมชนดังกล่าวจะกลายเป็นชุมชนแออัดหรือสลัม ซึ่งอาจจะนำมาซึ่งการแพร่ระบาดของโรคต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องควบคุมการก่อสร้าง การสาธารณสุข การแก้ปัญหาชุมชนแออัดพร้อมที่จะต้องมีการจัดระบบบริการด้านสาธารณสุขให้ถูกต้อง ปลอดภัย สะอาดเรียบร้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนหัวอิฐที่เป็นชุมชนที่มีความเจริญอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะต้องเกิดปัญหาตามมาในอนาคตอย่างแน่นอน

ดังนั้น แม้ว่าจะมีการต่อต้านการขยายเขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชอย่างหนัก ด้วยเหตุผลว่าไม่มีการขยายเขตออกไปแล้วจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชุมชนอย่างใหญ่หลวง ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยจึงควรที่จะสั่งให้มีการขยายเขตเทศบาลโดยไม่ต้องทำการหยั่งเสียงประชามติ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท.0413/ว.1186 ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2527 เรื่อง "การขยายเขตเทศบาล ข้อ 6 โดยเฉพาะในพื้นที่ชุมชนหัวอิฐ (ดูแผนภาพที่ 2.5) ซึ่งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 1 และหมู่ 7 ตำบลโพธิ์ เพราะเป็นพื้นที่ที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง

แนวทางที่เป็นไปได้ในอนาคต สำหรับการขยายเขตเทศบาล เมืองนครศรีธรรมราช เพื่อที่จะรองรับการพัฒนา และเพื่อให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความแนวทางและกระบวนการการปกครองท้องถิ่น ในรูปแบบระบบเทศบาล ซึ่งเป็นรูปแบบ การปกครองท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพแบบหนึ่งในประเทศไทย ก็คือ เทศบาล เมืองนครศรีธรรมราช จะต้องสร้างความ เชื่อถือให้กับประชาชนในเขตที่มีโครงการขยาย ทั้งในแง่ของการพัฒนาท้องถิ่น และในส่วนของบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารปกครองชุมชนท้องถิ่นของตน

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองในชุมชนใดก็ตาม ย่อมจะต้องเกิดขึ้น จากการขจัดความขัดแย้งที่มีอยู่ในสังคมนั้น ซึ่งจะต้องอาศัยระยะเวลาในการดำเนินไป ไม่ว่าจะ เป็นในการเมืองระบบพรรค ซึ่งเป็นภาพสะท้อนจากการเมืองระดับชาติ หรือผู้นำท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตาม การยอมรับของประชาชนก็ยังคงเป็นสิ่งชี้ขาดว่า อะไรคือสิ่งที่พวกเขาต้องการ ที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลง เกิดขึ้นกับระบบการดำรงชีวิตของคน

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาในแง่ของการผัง เมืองและแผนพัฒนา เมืองและชนบทตามแผน พัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๕ กำหนดให้จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเมืองที่มีการเตรียมการพัฒนา เป็น เมืองศูนย์กลางความเจริญในส่วนภูมิภาค ซึ่งการขยายเขตเทศบาล เมืองนครศรีธรรมราชจะเป็นการรองรับแผนพัฒนาชนบทและแผนพัฒนา เมืองอย่างสอดคล้อง

กรณีการขยายหยั่งเสียงประชามติ เพื่อขยายเขตเทศบาล เมืองนครศรีธรรมราช เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเมืองการปกครองในชุมชนท้องถิ่น ที่มีนัยสำคัญต่อการศึกษา การเมืองในระดับท้องถิ่นอันจะอำนวยผลประโยชน์ต่อการศึกษาทางรัฐศาสตร์ในภาพรวม ในแง่ของวิธีการศึกษา ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการศึกษาการเมืองท้องถิ่น ในที่ต่าง ๆ ต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย